

**Секція 11. ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ
СУЧАСНИМИ ПРОЄКТАМИ**

*Ажаман І.А.,
доктор економічних наук, професор,
проректор з науково-педагогічної роботи,
Одеська державна академія будівництва та архітектури*
Сливка Д.О.,
приватний підприємець
Сікора Р.О.,
аспірант кафедри менеджменту і маркетингу

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ В СФЕРІ БУДІВНИЦТВА

Управління проектами в будівництві - це систематичний та організований підхід до планування, виконання та контролю будівельного проєкту з метою досягнення його цілей та завдань в умовах обмежених ресурсів, таких як час, бюджет, людські ресурси і матеріали. Управління проектами в будівництві включає в себе широкий спектр дій та процесів, спрямованих на забезпечення ефективного та успішного завершення будівельного проєкту.

Управління проектами в будівництві направлення на вирішення таких завдань як: розробка чіткого плану робіт, визначення мети та цілей проєкту; визначення етапів виконання та термінів виконання завдань. Не менш важливим питанням є формування кваліфікованої команди, визначення ролей та відповідальності кожного з учасників, а також створення умов для реалізації ефективних комунікацій та взаємодії між учасниками проєкту.

Управління проектами в будівництві також націлене на ефективне використання фінансових, людських та матеріальних ресурсів, формування графіків потреби та використання фінансових коштів, контроль бюджету та витрат на проєкт. У рамках управління проектами також формується система контролю прогресу робіт та виявлення відхилень від плану, що дозволяє вчасно внести корективи та дозволяють оптимізувати процеси, результатом яких є досягнення мети. Як одна з функцій управління проектами особливе значення

для сфери будівництва має управління змінами та ризиками, яке передбачає систему заходів щодо визначення потенційних небезпек та розроблення системи заходів щодо протидії їм чи зменшення їх впливу.

Відмінністю управління проектами в будівництві є особлива увага забезпечення відповідності робіт встановленим стандартам якості, а також врахування вимог до безпеки на будівельному майданчику. Адже враховуючи призначення будівель та споруд, умови їх експлуатації та інші фактори одними з першочергових вимог до об'єктів будівництва є їх відповідність стандартам та безпечність до експлуатації. Реалізація системи управління проектами можлива за умов забезпечення ефективного обміну інформацією між всіма сторонами проекту, вирішення конфліктів та забезпечення взаєморозуміння.

Ефективність та дотримання обмежень щодо проекту - часових, матеріальних, грошових тощо вимагає також організації ведення детальної документації проекту для відстеження всіх аспектів та прийняття зважених управлінських рішень. Управління проектами в будівництві спрямоване на забезпечення високої якості виконання робіт, вчасної завершення проекту та задоволення вимог всіх учасників. Такий підхід допомагає уникнути затримок, перебоїв та забезпечити успішне завершення будівельного проекту.

Особливості управління проектами в сфері будівництва пов'язані з особливостями галузі будівництва. До останніх відносяться наступні.

– Високий ступінь ризику - будівельні проекти пов'язані з різними ризиками, зокрема щодо зміни вартості матеріалів, технічні труднощі, зміни в законодавстві.

– Необхідність координації процесів - будівництво включає в себе велику кількість учасників, таких як архітектори, інженери, підрядники, підрядники тощо, і вимагає ефективної координації їх дій.

– Значні терміни виконання - будівельні проекти часто потребують великого часового інтервалу для завершення, особливо коли йдеться про великі і складні проекти щодо зведення мостів, тунелів та інших будівель і споруд.

Управління проектами: проєктний підхід в сучасному менеджменті

- Технічні вимоги, необхідність відповідності чисельним стандартам - в будівництві значну роль відіграє висока технічна компетентність, особливо в сучасному світі, де використовуються нові технології та матеріали.
- Необхідність врахування ступеню впливу на довкілля - будівництво може мати значний вплив на навколишнє середовище, включаючи використання природних ресурсів, викиди в атмосферу та зміни в ландшафті.
- Відповідність вимогам щодо безпеки - будівництво пов'язане з ризиками для безпеки, пов'язаними з використанням важкого обладнання, висотними роботами та роботою з різними матеріалами.
- Обширна нормативно-правова база - будівництво регулюється різними законодавчими актами, будівельними кодексами та нормативами, що визначає обов'язкові вимоги та стандарти.
- Врахування стану розвитку інновацій, в т.ч. в галузі - у зв'язку із швидким розвитком технологій та зростанням вимог, галузь будівництва вимагає постійного впровадження інновацій в процесах та матеріалах.
- Відповідність вимогам клієнтів, оперативне реагування на зміну попиту на ринку щодо особливостей певних об'єктів - вимоги та очікування замовників можуть бути дуже різними, і успішне будівництво вимагає уважного врахування цих факторів.

Узагальнюючи вищевикладене зауважимо, що управління проектами в галузі будівництва реалізується з врахуванням основних положень щодо управління проектами загалом. Для нього характерна реалізація завдань у всіх функціональних сферах проектного менеджменту, зокрема щодо управління часом, трудовими ресурсами, постачанням, фінансовими потоками, якістю, змінами, інтеграцією, комунікаціями тощо. Однак таке управління поряд з вказаним також повинно враховувати особливості, характерні риси та обмеження, що пов'язані з самою галуззю будівництва. Поєднання вказаних компонентів дозволяє реалізовувати проекти щодо зведення, ремонту, реконструкції, реставрації, модернізації будівель і споруд, а також випуску